

**SPRAWOZDANIE DODATKOWE DLA KOMITETU AUDYTU
RADY NADZORCZEJ ORAZ ZARZĄDU BANKU**

Banku Spółdzielczego w Mokobodach
ul. Siedlecka 16, 08-124 Mokobody

Przeprowadziliśmy badanie rocznego sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Mokobodach z siedzibą w miejscowości Mokobody, na które składa się:

1) wprowadzenie do sprawozdania finansowego;	
2) bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2019 roku, który po stronie aktywów i pasywów zamyka się sumą bilansową:	42 808 313,86 zł
oraz zawiera łączny współczynnik kapitałowy w wysokości:	28,11 %
3) zestawienie pozycji pozabilansowych wykazujące na dzień 31 grudnia 2019 roku	
-zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane w kwocie:	2 402 580,44 zł
-pozostałe w kwocie:	19 314 772,05 zł
4) rachunek zysków i strat za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku wykazujący zysk netto w wysokości:	423 660,70 zł
5) zestawienie zmian w kapitale własnym za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku wykazujące wzrost kapitału własnego o kwotę:	420 360,70 zł
6) rachunek przepływów pieniężnych za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. wykazujący zwiększenie stanu środków pieniężnych o kwotę :	450 716,44 zł
7) dodatkowe informacje i objaśnienia do rocznego sprawozdania finansowego.	

**1. DANE IDENTYFIKUJĄCE FIRME AUDYTORSKĄ I KLUCZOWEGO BIEGŁEGO
REWIDENTA**

Wyniki przeprowadzonego badania rocznego sprawozdania finansowego

W oparciu o przeprowadzone badanie rocznego sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Mokobodach na dzień 31.12.2019 r. i za okres sprawozdawczy kończący się tego dnia wydaliśmy z dniem 03.03.2020 r. sprawozdanie z badania zawierające opinię bez zastrzeżeń.

Kluczowy biegły rewident

W imieniu firmy audytorskiej badanie rocznego sprawozdania finansowego Banku za 2019 rok przeprowadzili: Kluczowy biegły rewident Jan Szostak (nr PIBR 10364) z udziałem asystenta - Damiana Szulborskiego.

Roczne sprawozdanie finansowe Banku za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku zostało zbadane przez działającego w imieniu Związku Rewizyjnego Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka niezależnego biegłego rewidenta Stanisława Michrowskiego (nr PIBR 10257), który wyraził opinię bez zastrzeżeń na temat tego sprawozdania w dniu 15.03.2019 r.

Niezależność

Jesteśmy niezależni od Banku zgodnie z Kodeksem etyki zawodowych księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych (dalej: "Kodeks IFAC") przyjętym uchwałą nr 3431/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają zastosowanie do badania rocznych sprawozdań finansowych w Polsce. Wypełniliśmy nasze inne obowiązki etyczne zgodnie z tymi wymogami i Kodeksem IFAC. W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident oraz firma audytorska pozostali niezależni od Banku zgodnie z wymogami niezależności określonymi w Ustawie o biegłych rewidentach, Kodeksie IFAC oraz w Rozporządzeniu UE 537/2014.

Oświadczenia o niezależności biegłego rewidenta oraz firmy audytorskiej stanowią załącznik do niniejszego Sprawozdania dodatkowego dla Komitetu Audytu.

Inne podmioty

W badaniu rocznego sprawozdania finansowego nie uczestniczył biegły rewident, firma audytorska ani ekspert zewnętrzny nie należący do Związku Rewizyjnego Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka.

2. INFORMACJE DOTYCZĄCE BADANIA USTAWOWEGO

Podstawa przeprowadzenia badania

Badanie ustawowe rocznego sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień 31.12.2019 r. przeprowadzono zgodnie z umową nr 23/19/III/0/BSF/2/2019 zawartą w dniu 19.11.2019 r. pomiędzy: Bankiem Spółdzielczym w Mokobodach jako zleceniodawcą, a Związkiem Rewizyjnym Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka, firmą audytorską, wpisaną na listę PIBR pod numerem 1459 jako zleceniobiorcą.

Wyboru Związku Rewizyjnego Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka jako firmy audytorskiej dokonała Rada Nadzorcza Uchwałą 13/2019 z dnia 30.10.2019 r.

Kontakty z Komitetem Audytu i Zarządem Banku

Forma komunikowania się	Data	Strona	Przedmiot
			Plan badania przedstawiany osobom sprawującym nadzór (w tym m.in. zadania biegłego rewidenta, forma i ramy czasowe komunikacji z osobami sprawującymi nadzór, zagadnienia o charakterze etycznym, w tym kwestia niezależności biegłego rewidenta, firmy

Forma pisemna	22.01.2020 r.	Komitet Audytu, Zarząd Banku	audytorskiej, odpowiedzialność biegłego rewidenta w odniesieniu do badania sprawozdania finansowego, zaangażowane zasoby i nakłady czasu, charakter i zakres pracy, wszelkie ograniczenia co do zakresu pracy biegłego rewidenta, planowane czynności badania, oczekiwane sprawozdanie biegłego rewidenta)
Forma pisemna	22.01.2020 r.	Komitet Audytu	Ocena ryzyka dokonana przez Komitet Audytu, wskazanie ewentualnych dodatkowych obszarów sprawozdania finansowego wymagających szczególnej uwagi podczas badania
Forma pisemna	22.01.2020 r.	Zarząd Banku	Kwestie związane z możliwością wystąpienia oszustw i nadużyć
Forma pisemna	22.01.2020 r.	Zarząd Banku	Kwestie związane z możliwością wystąpienia działań niezgodnych z prawem i regulacjami
Forma pisemna	22.01.2020 r.	Zarząd Banku	Kwestie dotyczące wydanych zaleceń w procesie kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego
Forma pisemna	22.01.2020 r.	Zarząd Banku	Kwestie dotyczące istotnych postępowań windykacyjnych oraz sądowych
			Przedstawienie informacji na temat identyfikowanych przez Zarząd ryzyk związanych z działalnością Banku w tym ocena Zarządu związana z sytuacją majątkową i finansową oraz wynikiem

Spotkanie	22.01.2020 r.	Zarząd Banku	finansowym. Przedstawienie środowiska kontroli w Banku (m.in. zasady etyki promowane wśród pracowników Banku), możliwości wystąpienia oszustw. Przedstawienie oceny możliwości kontynuacji działalności przez Bank.
Spotkanie	22.01.2020 r.	Komitet Audytu	Przedstawienie odpowiedzialności biegłego rewidenta oraz firmy audytorskiej w odniesieniu do badania rocznego sprawozdania finansowego, przedstawienie planowanego zakresu i czasu przeprowadzenia badania oraz metodyki badania, omówienie niezależności biegłego rewidenta, firmy audytorskiej, przedstawienie aktualnej sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku.
Spotkanie	03.03.2020 r.	Komitet Audytu	Przedstawienie znaczących ustaleń z badania, w tym słabości systemu rachunkowości i kontroli wewnętrznej. Omówienie spraw, które były najbardziej znaczące podczas badania rocznego sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy i dlatego są kluczowymi sprawami badania. Podsumowanie badania rocznego sprawozdania finansowego za okres zakończony dnia 31.12.2019 r. Omówienie sprawozdania z badania i sprawozdania dodatkowego dla Komitetu Audytu.
			Przedstawienie znaczących ustaleń z badania, w tym słabości systemu

Spotkanie	03.03.2020 r.	Zarząd	rachunkowości i kontroli wewnętrznej. Omówienie spraw, które były najbardziej znaczące podczas badania rocznego sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy i dlatego są kluczowymi sprawami badania. Podsumowanie badania rocznego sprawozdania finansowego za okres zakończony dnia 31.12.2019 r. Omówienie sprawozdania z badania i sprawozdania dodatkowego dla Komitetu Audytu.
-----------	---------------	--------	--

Ponadto z uwagi na wielkość jednostki komunikacja z Zarządem Banku oraz pracownikami Banku odbywała się na bieżąco w trakcie badania rocznego sprawozdania finansowego.

Terminy i zakres badania

Badanie wstępne i zasadnicze rocznego sprawozdania finansowego odbyło się w siedzibie Banku oraz w biurze firmy audytorskiej w dniach od 22.01.2020 r. do 03.03.2020 r.

Zakres badania

Badanie obejmowało wyrażenie opinii o tym czy sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy jednostki zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy o rachunkowości i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości.

Celem badania jest uzyskanie racjonalnej pewności czy roczne sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z Krajowymi Standardami Badania zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie tego rocznego sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności Banku ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jej spraw przez Zarząd Banku obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zgodnego z Krajowymi Standardami Badania stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i oceniamy ryzyka istotnego zniekształcenia rocznego sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż tego wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może dotyczyć zmywu, fałszerstwa, celowych pominięć, wprowadzenia w błąd lub obejścia kontroli wewnętrznej;
- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosowanej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Banku;
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych ujawnień dokonanych przez Zarząd Banku;
- wyciągamy wniosek na temat odpowiedniości zastosowania przez Zarząd Banku zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub warunkami, która może poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność Banku do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w naszym sprawozdaniu niezależnego biegłego rewidenta na powiązane ujawnienia w rocznym sprawozdaniu finansowym lub, jeżeli takie ujawnienia są nieadekwatne, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia naszego sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta, jednakże przyszłe zdarzenia lub warunki mogą spowodować, że Bank zaprzestanie kontynuacji działalności;
- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i zawartość rocznego sprawozdania finansowego, w tym ujawnienia, oraz czy sprawozdanie finansowe przedstawia będące ich podstawą transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację.

Metodyka badania

Naszym celem było uzyskanie racjonalnej pewności, że roczne sprawozdanie finansowe, jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta zawierającego opinię z badania.

Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z Krajowymi Standardami Badania w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania zawsze wykryje istotne zniekształcenia.

Wszystkie pozycje bilansu powyżej istotności wykonawczej określonej przez kluczowego biegłego rewidenta zostały objęte badaniem wiarygodności.

Ponadto badaniem wiarygodności zostały objęte również pozycje, na podstawie oceny ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego.

<i>Pozycja w bilansie</i>	<i>Stwierdzenia</i>	<i>Znaczące ryzyko (TAK/NIE)</i>	<i>Procedury Wiarygodności/ Testy kontroli /Badanie o podwójnym celu</i>	<i>Wyjaśnienie ewentualnych istotnych różnic w podejściu do badania w porównaniu z poprzednim rokiem</i>
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	Istnienie; prawa i obowiązki; kompletność; dokładność, wycena i przyporządkowanie; klasyfikacja; prezentacja	NIE	Procedury wiarygodności	Nie nastąpiła istotna zmiana podejścia do badania w stosunku do poprzedniego roku
Należności od sektora finansowego	Istnienie; prawa i obowiązki; kompletność; dokładność, wycena i przyporządkowanie; klasyfikacja; prezentacja	NIE	Procedury wiarygodności	Nie nastąpiła istotna zmiana podejścia do badania w stosunku do poprzedniego roku
Należności od sektora niefinansowego	Istnienie; prawa i obowiązki; kompletność; dokładność, wycena i przyporządkowanie; klasyfikacja; prezentacja	TAK	Procedury wiarygodności	Nie nastąpiła istotna zmiana podejścia do badania w stosunku do poprzedniego roku
Dłużne papiery wartościowe	Istnienie; prawa i obowiązki; kompletność; dokładność, wycena i przyporządkowanie; klasyfikacja; prezentacja	NIE	Procedury wiarygodności	Nie nastąpiła istotna zmiana podejścia do badania w stosunku do poprzedniego roku
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	Istnienie; prawa i obowiązki; kompletność; dokładność, wycena i przyporządkowanie; klasyfikacja; prezentacja	NIE	Procedury wiarygodności	Nie nastąpiła istotna zmiana podejścia do badania w stosunku do poprzedniego roku
Zobowiązania wobec sektora budżetowego	Istnienie; prawa i obowiązki; kompletność; dokładność, wycena i przyporządkowanie; klasyfikacja; prezentacja	NIE	Procedury wiarygodności	Nie nastąpiła istotna zmiana podejścia do badania w stosunku do poprzedniego roku

Kapitał (fundusz) zapasowy	Istnienie; prawa i obowiązki; kompletność; dokładność, wycena i przyporządkowanie; klasyfikacja; prezentacja	NIE	Procedury wiarygodności	Nie nastąpiła istotna zmiana podejścia do badania w stosunku do poprzedniego roku
Zysk (strata) netto	Istnienie; prawa i obowiązki; kompletność; dokładność, wycena i przyporządkowanie; klasyfikacja; prezentacja	NIE	Procedury wiarygodności	Nie nastąpiła istotna zmiana podejścia do badania w stosunku do poprzedniego roku

Poniżej przedstawiamy wszystkie znaczące ryzyka istotnego zniekształcenia, o których mowa w rozporządzeniu UE 537/2014, które uznaliśmy za istotne.

Znaczące ryzyko	Reakcja na znaczące ryzyko
<p>Rezerwy celowe i odpisy aktualizujące związane z należnościami od sektora niefinansowego.</p> <p>Przy tworzeniu rezerw celowych i odpisów aktualizujących Bank stosuje kryteria oceny wartości należności związane z upływem terminów spłat kapitału lub odsetek, a także sytuację ekonomiczno-finansową dłużnika lub osoby odpowiedzialnej solidarnie z dłużnikiem może pomniejszyć podstawę ich tworzenia o wartość zabezpieczeń, przy czym wartość zabezpieczenia ustalana jest w sposób szacunkowy w oparciu o wiele osądów i założeń. Błędne ustalenie terminu opóźnienia spłaty kapitału lub odsetek lub określenie wartości zabezpieczenia w wysokości nieracjonalnej może spowodować zniekształcenie wartości rezerw celowych i odpisów aktualizujących i w związku z tym błędną wartość bilansową.</p>	<p>Reagując na zidentyfikowane znaczące ryzyko przeprowadziliśmy szereg procedur dla osiągnięcia celów badania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówiliśmy z Zarządem Banku zmiany w portfelu kredytowym Banku w roku objętym badaniem, istotne ekspozycje kredytowe, dokonaliśmy przeglądu wdrożonych strategii i polityk zarządzania ryzykiem kredytowym oraz przeanalizowaliśmy zaprojektowanie i funkcjonowanie w okresie sprawozdawczym mechanizmów kontrolnych wdrożonych przez Bank w obszarach dotyczących klasyfikacji ekspozycji, identyfikacji i oceny wartości zabezpieczeń; - przeprowadziliśmy przegląd mechanizmów kontrolnych obejmujące proces udzielenia kredytu, proces monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy oraz identyfikacji pomiaru wartości zabezpieczeń; - omówiliśmy z pracownikami Banku oraz Zarządem Banku istotne ekspozycje kredytowe w celu uzyskania zrozumienia działalności kredytobiorców oraz działań podejmowanych przez Bank w ramach monitoringu. <p>Przeprowadziliśmy ocenę ryzyka kredytowego wybranej próby należności z tytułu udzielonych przez Bank kredytów, która obejmowała też indywidualnie istotne pozycje, w celu oceny poprawności ich klasyfikacji dokonanych przez Bank.</p> <p>Przeanalizowaliśmy i oceniliśmy, czy poziom utworzonych rezerw dla poszczególnych pozycji nie jest niższy niż wynikający z regulacji obowiązujących Bank.</p> <p>Uzgodniliśmy na wbranej próbie ekspozycji</p>

	<p>kredytowych, czy ich klasyfikacja w księgach rachunkowych jest zgodna z ostatnią przeprowadzoną oceną terminowości i sytuacji ekonomiczno-finansowej. Zweryfikowaliśmy, na podstawie wybranej próby, czy algorytm określający terminowość spłaty kapitału i odsetek prawidłowo ustala okres przeterminowania zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.</p> <p>W ramach procedur badania zdarzeń po dniu bilansowym przeanalizowaliśmy, czy nie nastąpiły opóźnienia w spłacie kapitału i odsetek dla ekspozycji, które były wybrane do badania.</p>
	<p>Przeanalizowaliśmy i oceniliśmy ogólny poziom utworzonych rezerw celowych i odpisów aktualizujących w każdej kategorii ryzyka.</p> <p>Dla wybranej próby zabezpieczeń dokonaliśmy oceny, czy ich wycena jest aktualna, przyjęta wartość zabezpieczenia jest racjonalna, a kwota pomniejszeń podstawy tworzenia rezerw celowych jest zgodna z zasadami określonymi w rozporządzeniu w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.</p>

Istotność

Wyrażenie przez niezależnego biegłego rewidenta opinii na temat rocznego sprawozdania finansowego wymaga, aby uzyskał racjonalną pewność, że sprawozdanie jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia.

W celu oceny istotności, uwzględniliśmy nie tylko kwotę zniekształceń, lecz również ich charakter i szczególne okoliczności wystąpienia. Wyzaczyliśmy poziom istotności, który pozwolił nam zaplanować i przeprowadzić badanie i ocenić wpływ wykrytych zniekształceń podczas badania oraz, w stosownych przypadkach, wpływ nieskorygowanych zniekształceń na roczne sprawozdanie finansowe.

Uważamy zniekształcenie za istotne, jeżeli ma takie znaczenie, że pojedynczo lub łącznie z innymi zniekształceniami może wpłynąć na osąd użytkownika informacji finansowej lub księgowej i że nie jesteśmy w stanie wydać opinii bez zastrzeżeń. Określenie poziomu istotności opiera się na osądzie zawodowym biegłego rewidenta.

Na podstawie naszego zawodowego osądu przyjęliśmy następujące założenia dotyczące progów istotności:

a) istotność ogólną, która została wyliczona od sumy bilansowej			
jako	2,00%	sumy bilansowej tj.	856 166,28 zł
b) istotność wykonawczą, którą ustalono w oparciu o ryzyko istotnego zniekształcenia:			
jako	75,00%	istotności ogólnej tj.	642 124,71 zł
c) istotność błahą			
jako	5,00%	istotności ogólnej tj.	42 808,31 zł

Przy ustalaniu wysokości (poziomu) wskaźników istotności zastosowano osąd uwzględniający szczególne charakterystyki związane z Bankiem. To ustalenie obejmowało rozważenie aspektów zarówno wartościowych, jak i jakościowych.

Przyjęliśmy, jako podstawę określenia istotności sumę bilansową, ponieważ naszym zdaniem wskaźnik ten jest powszechnie używany do oceny działalności banków przez użytkowników rocznego sprawozdania finansowego, jak również jest ogólnie przyjętym wskaźnikiem do porównań. Określony procent przyjętej podstawy uzależniony był głównie od przyjętego poziomu ryzyka badania. Przyjęta istotność na poziomie 2% mieści się w zakresie dopuszczalnych przez standardy badania progów ilościowych dla istotności (tj. 1% - 3%)

Przy ustalaniu poziomu istotności uwzględniliśmy również jakościowe czynniki, za które przyjęliśmy:

- a) zagadnienia związane z kierownictwem,
- b) środowisko księgowo,
- c) środowisko operacyjne
- d) zagadnienia związane z badaniem.

Kontynuacja działalności

Podczas naszego badania nic nie zwróciło naszej uwagi, co powodowałoby nasze przekonanie, że Bank nie jest w stanie kontynuować działalności przez co najmniej 12 miesięcy licząc od dnia 31.12.2019 r. na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczania przez niego dotychczasowej działalności.

We wprowadzeniu do rocznego sprawozdania finansowego Banku za rok zakończony dnia 31.12.2019 roku Zarząd wskazał, że roczne sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności przez Bank przez okres nie krótszy niż 12 miesięcy od dnia 31.12.2019 roku oraz nie występują okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności przez Bank.

System wewnętrznej kontroli w zakresie sprawozdawczości finansowej oraz systemu księgowości

W trakcie przeprowadzonego badania rocznego sprawozdania finansowego dokonaliśmy wrywkowego sprawdzenia prawidłowości działania systemu kontroli wewnętrznej w zakresie sprawozdawczości finansowej oraz systemu księgowości. W trakcie przeprowadzonych prac nie stwierdziliśmy znaczących nieprawidłowości, które mogłyby mieć istotny wpływ na badane roczne sprawozdanie finansowe. Celem naszego badania nie było wyrażenie kompleksowej opinii na temat funkcjonowania tego systemu kontroli wewnętrznej.

W trakcie naszego badania nie wykryliśmy wszystkich kwestii wymagających poprawy, które mogłyby zostać wykryte podczas pogłębionego badania kontroli wewnętrznej.

Zjawiska i zdarzenia wskazujące na naruszenie prawa

Podczas badania nie stwierdzono istotnych zjawisk i zdarzeń wskazujących na naruszenie przepisów ustawowych i wykonawczych lub statutu Banku.

Nie stanowiło przedmiotu badania ustalenie i wyjaśnienie zdarzeń, które mogły stanowić podstawę do wszczęcia postępowania karnego przez powołane do tego organy.

Przedmiotem badania nie były również inne nieprawidłowości, które mogły wystąpić poza systemem rachunkowości badanego Banku.

Metody wyceny

Bank posiada aktualną dokumentację opisującą zasady rachunkowości, przyjęte przez Zarząd Banku, w zakresie wymaganym przepisami art. 10 ustawy o rachunkowości oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków.

We wprowadzeniu do rocznego sprawozdania finansowego Banku za rok zakończony dnia 31.12.2019 roku Zarząd przedstawił stosowane zasady (polityka) rachunkowości, w tym metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania przychodów i kosztów, w zakresie, w jakim obowiązujące przepisy pozostawiają prawo wyboru lub nie regulują danego zagadnienia.

Zgodnie z zasadami (polityką) rachunkowości w Banku stosowane są następujące metody wyceny:

- **środki pieniężne** - według wartości nominalnej;
- **aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy** Bank wycenia według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej zalicza odpowiednio do przychodów lub kosztów z operacji finansowych, z zastrzeżeniem, że zobowiązanie, które ma zostać rozliczone przez przekazanie instrumentu kapitałowego, którego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, wycenia według zamortyzowanego kosztu;
- **kredyty i pożyczki oraz inne należności Banku**, które nie zostały zaklasyfikowane, jako przeznaczone do obrotu, Bank wycenia według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej;
- **aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności**, Bank wycenia według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej;
- **aktywa finansowe dostępne** do sprzedaży Bank wycenia według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej odnosi się na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, do momentu wyłączenia aktywów finansowych z bilansu, w którym skumulowane skutki zmian wartości godziwej ujęte w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny Bank ujmuje odpowiednio w przychodach lub kosztach finansowych;
- **wartości niematerialne i prawne** Bank wycenia na dzień bilansowy według ceny nabycia lub wartości przeszacowanej, pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości;

- **rzeczowe aktywa trwale** Bank wycenia według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny środków trwałych), pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości;
- **zobowiązania wobec sektora niefinansowego i budżetowego** - w kwocie wymagającej zapłaty;
- **rezerwy** Bank wycenia się na dzień bilansowy, w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości.
- **kapitały własne** - w wartości nominalnej.

Bank nie zmienił metod wyceny w stosunku do roku ubiegłego.

Zastosowane metody wyceny są zgodne w polityką rachunkowości obowiązującą w Banku - nie stwierdzono, w tym zakresie istotnych nieprawidłowości.

Ograniczenia badania

Bank przedstawił wszystkie żądane wyjaśnienia i dokumenty.

Nie wystąpiły inne niż ww. istotne kwestie wynikające z badania ustawowego, które zostały omówione lub były przedmiotem korespondencji z Zarządem, ani żadne inne kwestie wynikające z badania ustawowego, które według profesjonalnego osądu biegłego rewidenta są istotne dla nadzorowania procesu sprawozdawczości finansowej.

Kluczowym biegłym rewidentem odpowiedzialnym za badanie, którego rezultatem jest niniejsze sprawozdanie dla Komitetu Audytu, jest:

Jan Szostak

biegły rewident wpisany do rejestru PIBR pod numerem 10364

działający w imieniu:

Związku Rewizyjnego Banków Spółdzielczych

im. F. Stefczyka

00-561 Warszawa, ul. Mokotowska 14

Firma audytorska wpisana na listę PIBR

pod numerem 1459

w imieniu którego kluczowy biegły rewident zbadał roczne sprawozdanie finansowe.

Warszawa, dnia 03.03.2020 r.